

TELEGRAPFULU ROMANU

Nº 88. ANULU XVII.

Telegraful este de două ori pe săptămâna : joi și Duminică. — Prenuminatul se face în Sabiu la expeditorul foii pe afara la c. r. postă, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenuminaturii neîntra Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. sau pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. 60 pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și teri străine pe anu 12 fl. 50, anu 6 fl. v. a.

Inserațele se platescu pentru între 1 ora cu 7. cr. și 12. cr. pentru a două-ora cu 5.50, cr. și pentru a treia repetiție cu 3.50, cr. v. a.

Sabiu, în 6/18 Novembre 1869.

Evenimente politice.

Dupa ce ne spuse în vre-o căteva renduri presă oficiosa că revolta dalmatină e pre gata, vinu telegramele din urma și ne spun că trupele din Crivosei sunt provocate (?) a atacă preinsurgenti. Acești-a, se dice mai departe, au atacat anteposturile imperiale, nemijlocit lângă Risani și ca bateriele au deschis unu focu aprigiu asupra insurgentilor. Despre perderi se dice totu acolo că inca suntu necunoscute.

Mai inainte cu vre-o căteva dile ni se reportă totu de presă oficiosa că s'au inceputu negozi de pace. Despre aceste inea se spune că nu se scie ce rezultatul va. Ba în finea unui telegramu dela 13 Nov. se dice că în 21 Nov. trupele imperiale voru începe operațiunile decizionale contra insurgentilor. — Asă dăra vomu mai avé ocaziune și de aci incolo de a înregistra triste intențieri de pe câmpul luptei.

Regimul rusescu, se dice, că a trimisu cabinetului vienesu o nota prin carea respinge insinuațiile pressei oficiose din monarchia austro-ungurească, că ea, Rossi'a, aru fi amestecată în afacerile resculatilor din Dalmatia.

„Pester Lloyd“ spune pre de o parte că e dreptu, că revolta e în decadintă, daru nu e speranță că se va stinge cu totul asă în graba. Insurgenții, dice acelu diuariu, se temu de rigoreea legii și nu credu în promisiunile că le asigura nepedepsire; de alta parte se dice că acceptă ajutorul sigur din Muntenegru.

Scirea despre concesiunea ce se dicea că va face pôrtă cabinetului din Vienă, că sa-si pôta trece trupele spre domolirea rescolei pre pamentu muntenegrinu, a iritatu spiritele în Munte negru forte tare. Prințipele numai decât a ordinat să se concentreze 12,000 din trupele cele mai bune ale sale la fruntarie. În același tempu a expediatu proteste la tôte pulerile mari. Si despre Muntenegru, dice „Levant Herald“, și despre Serbia, e lucru sciu, că deca pôrtă va face concesiunea de mai susu, voru privi-o că o declarare de resbelu tuturor creștinilor de peninsula balcanica provocată de Austria și cu acătă vine crisia orientale.

Din dietă pestana (sied. d. 13 Nov.) primim scirea că venindu vorba despre legea de recrutare pentru anul 1870, stângă moderata cere inciderea covintelor „armată ungurescă“ în locu de „trupe ungurescă“, ieră stângă extrema vrea să denegere recrutele.

Legatulu (transisulu) celu nou prussianu lângă curtea din Vienă, Schweinitz, va înlocui preantecesorele său numai în luna lui Ianuarie a. v. — Visită principelui de corona din Prusia, facuta deună dile în Vienă, o reducea diuariile prussiane la o simplă curtenire.

În Francia adunările de alegeri facu inca sgomotul celu mai mare. Regimul se pôrta cu opuseniunialii loialu și deca arestăza pre cineva arestăza pre acel ce facu sgomotu pré mare.

Din Florentia se telegrafă că cu ocazia nascerei principelui (fiului său fizic lui Umbertu) se voru amnestiai ei acuzați și judecați de delictă politice și alte acte de fortină, cari nu au în sine nimic comunu cu delictă ordinarię.

Republicanismulu e adus la tacere în Spania. Se dice mai departe că Prim și amicii lui s'au lăsat de candidatură ducelui de Genua și se silescu ieră pentru realizarea uniunii iberice.

Dietă Ungariei.

(Urmare din sied. din 8 Nov.)

Irányi afirma că din cuvântarea ministrului de finanțe se vede că acătă nu doresce o cură ra-

dicală a reului; prin propunerea ministrului notișătatea enquetei e din capulu locului fiermurita.

Ed. Zedenyi combato existența unei crise de creditu și adaugă, că pentru instituții sănătoase suntu bani; gresielă este, că sa facu întreprinderi cu capitalu pre micu. Apelăza întreprindetorii la creditul din afara și viața că acesta trebuie pre urma platită foarte scumpu. Bancă de note propusa de opuseniune inca aru trebui intemeiată cu capitale din strainatate și atunci de independentia inca nu mai poate fi vorba.

Jokai e de parere, că o criza nu e sub tôte referințile semnulu de impregurări inaintate, de ore-ce Turcia inca se află în continuu crise de bani (ilaritate în drăpa). Piată din Pest'a e incarcata, dară cu arătă de industria nu cu de statu. Arata că abstragendu capitalurile pentru drumuri de feru se vinu bani bagati în afaceri de industria 50—60 milioane din 360 milioane ce-i pretinde piată. Dece să facu dară vre-o inselaciune regimul e de vina, pentru că ministrul de comerțiu trebuia să facă o lege pentru bursa, prin carea să se impedece inselatorile cu bursa. Acusa Vienă de inselatorie, pentru că acolo s'a întreprinsu lucruri de 900 milioane, cele ce dimpreuna cu cele 360 milioane unguresc facu 1260 milioane, asă dară de două ori mai multă decât bani se află în circulație. Impuța bancei naționale din Vienă că a contribuit foarte multă la inselatorile ce s'au facut. E pentru projectul ministrului.

M. Wahrmann dice că obiectul discussiunii cuprinde două cestiuni ce nu au nimică comunu ună cu altă; cestiunea crizei nu are nimică comunu cu cea a bancii. Ceea ce privesc banchă aflată ca e de ajunsu să se reguleze referințele cu cea din Vienă, că să nu depindă Ungaria dela buna-vointă a acelei-a; cără pentru crise, crise suntu, insă acele vina din nesciunță omenilor cari cumpără arătă și speculează la bursa fără de a avea priepe în afaceri de aceste. Crisă trebea este cărei regimul pote să-i dea ajutoriu, dară crise de aceste acum nu există. Dupa ce arata că trebuie să fie Pest'a cu atenție la Banca vieeneză, că ea pre usioru se poate folosi de vre-o perplessitate în Ungaria — se începe o discussiune de observări personali între vorbitoriu și Zsedényi. Într'accea face

Mednyanski adausulu: să se autorizeze ministrul de finanțe a emite 50 mil. note de statu fără de procente, prin cari să se ajute industria.

In siedintă din 9. Novembre după autenticarea protocolului și după unele amenunțe trece căsă la ordinea dilei și vorbesce Zichy pentru propunerea ministrului de finanțe. Asă și Col. Ghyczy de-si din altu punctu de vedere. Dupa alti oratori mai ia ministrul de finanțe Lonyai cuvenitul spre a combată opinioanele contrarie și a recomanda inca odată propunerea sea. Punendu-se la votu propunerea se primește din partea dreptei și a stângăi centrali; numai stângă extrema sprințesc propunerea lui Irányi. Adausulu lui Mednyanski se respinge; se primește a se dă în tiparul altu ce-lu facuse Vass: că să se impună ministrul de finanțe spre a subveniună întreprinderile industriale cari voru avé lipsa de ajutoriu.

Presedintele comunica căse că contele Zichy nu primesco alegerea în comitetul de revisiunea computurilor și provoca căsă sa aléga din nou.

In sied. din 13 Nov. după cetirea și autenticarea protocolului, anunță presedintele următoarele incurse: Soroksáru cere casarea regalielor, Hajdu Nánás erigerea unei curți judecătorescă acolo în locu; Fr. Deák asternă suplica profesorilor dela academie de drepturi din Pressburg și Raab pen-

tru imobilarea leșilor; comitatul Clusului se rogă pentru regularea municipiilor și introducerea juriilor în afaceri criminali. Tôte se tramită comisii unei de potitionă. Se mai iau inainte și alte curente între cari și asternerea protocoului de alegere alu nou alesului deputatu alu Neoplantei, Svetozar Miletics. Dupa unele și altele de felinu acesta face Berzenye și interpellarea: că acui proprietate suntu muntii asiă humiti revinderei și spre ce scopu se folosescu de prezentu edificiile confinari secuiesci — Interpellarea se transpune ministrului de interne.

Presedintele provoca pre referentii comisii centrali sa-si celește raportele. La provocația acătă face Ernst Simonyi propunerea, că de-ore ce la legea de recrutare nu se află contră-signatură ministeriale, pâna nu se va delatura de sefulu acesta, sa sescoată din ordinea dilei. Se decide în fine că unul din ministri sa subscrive proiectul în locul celui respectiv, deca acesta nu e aci.

Min. de finanțe asternă unu proiectu de lege pentru o curte de compturi a statului. Min. de comerț anunță sanctignarea contractului postale cu România. Refer. comisii finanțiali raporteză asupra compturilor incheiate din 1868. Refer. comisii centrali reporteză asupra aplacidării celor 150000 fl. pentru caletoriu Maj. Sele în orientu, în privința comisării domeniilor de stat și a cumpărării bunurilor Macsa și Ecskend. Președintele comisiei verificări recomandă mai multe alegeri și nulifica pro cea a lui Szv. Miletics (la Basahidu).

La ordinea dilei vine legea de recrutare pentru 1870. Paulu Szontagh cere a se dice „armata ungurescă“ (hadsereg) și nu „trupe ungurescă“. În decursul desbatelerilor stângă moderata veră multă focu asupra art. 40 despre armare.

Irányi din stângă extrema afa că situația e foarte critică. Se provoca la miscările din Parisu. Cu tôte aceste lépedă cu totul proiectul din cestiune pentru că elu incarca tierei o sarcina, a cărei greutate poporul o simte foarte tare.

Dupa multe dispute pro și contra în carea Col. Tisz'a inca cere ce ceruse P. Szontagh abia se incheia desbaterea generale. Se cere votare nominale.

Brașovu, 29 Octobre 1869.

Domnule Redactoru alu „Telegraful român“!

Este cunoscutu, că tôte popoare cultivate au și cătă o inteligenția. Unu poporul mai de multă cultivat are o inteligenția mai intinsă. Este și acătă de comunu cunoscutu, că d. e. unu per, carele produce peră multă, o parte din ele i suntu numai mari și bune, ier' celelalte mici, nodurăse și rele. Toamă asă se are și cu inteligenția cea mare a unui popor; o parte din acătă i este buna și alăsa, ier' ceealalta de ordinariu destramată.

Unu poporul, carele prin evenimente triste și au perduț odată, ce avea mai bunu, cându se redică ieră-si, în cătă-va ani firesce nu se poate provăde de o dăta cu tôte dupre vointă lui și dupre cerinție. Totusi poporul nostru român, fiindu ca iau daruitu D-dieul dela inceputa facultă spirituali agere și de o cantitate fericita, abia potendu-se redică acum de vr'o cătă-va ani, și ieră ier', ca so bucura adi de o inteligenția, carea se luptă cu demnitate intru a-si aduce neamulu seu la adeverată fericire; ha inca se poate chiaru magul în acătă privință, deca prelungă căte nenorociri tôte, ce lo au suferit, poate descoperi în sinulu seu, și inca asă corendu, o inteligenția atâtă de mare, incătu

ea este în stare să dă o masă bună și alătura, dar și o frăție destramata!

După ce se poate cunoaște intelectualitatea cea destramată a unui popor? — După apucările și faptele ei cele absurde.

După ce se poate cunoaște frăția cea destramată din intelectualitatea română? — Mai verosimil după scrisorile ei cele absurde în „Albină”.

I. Un domn corespondinte din frăția destramată *) alu „Albină” i scrie, și „Albină” publică în nrul său 86 a. c. următoarele:

„Brasovu în 25 Oct. — În 8/20 acestei luni perduram pre unul dintre cei mai demni, comercianți ai noștri de aici, pre G. G. Ioanu, carele în etate de 65 de ani, după o boală de patru septămâni, parasi acăsta lume a necadiurilor și luptelor. În 11/23 l-a înmormantat în totă cuvenită pompa. Fia ieratului prin diată lasă scărilelor noastre 20,000 de fl. v. a. Daru doi gineri ai lui, unul arménu, altul sas, și cu densii în compania dlu redactoru alu Gaz. Transilvaniei, — so dice, ca voru se facă procesu, pentru că se nimicăcește acăsta dispusetiune; noi însă credem ca voru remană de rusine cu încercările loru, fiind că seolele suntu forte bine ascurate. Să cându-nainte cu căti-va ani reposase C. Georgiu Ioanu, lasându scărilelor 25,000 fl. asemenea se facuseră încercări dă nemici acelu legatu, daru fără rezultat.”

„O mare indignație a produsu aicea instrucțiunea mai nouă scolară a parintelui Metropolitului nostru, pre care, ceice apucara a o studiu bine, o numescu o programă scolară popescă-magiară.”

„Credu că o se-i faceti în „Albină” critica ce merita. Investitorii nostri de aici și din vecini se pregătescă a tienă o conferință împreună, că se arete Esc. Sele Metropolitului defectele acelei programe și preste totu imposibilitatea ei. Totu este pentru noi un regresu; aici la noi, daru mai cu séma în Secele său propus pânăcum multu mai bine și multu mai folositorie lucruri, decât ce prescrie nefericită nouă instrucțiune. Apoi Eso. Seu mai cugete, că curendu, are dă face cu unu sindicatul arhidiecesan și ieră-si nu multu după aceea cu Congresul național, carele — sciti că s-a de-dată a lăua totu la cea mai agera critica, și — sciti banatienii suntu radicali și au — cum dice nemțiul — peri pe dinti.”

Ce poate omul cunoaște și otari dia și după acestu articulu alu „Albină”?

Cum că individii acestei frății nu au incredere unu într'altul. Densii adeca incelati fiindu în acceptarea dloru dela characterul dlu redactoru alu „Albină” prin aceea, că dlu cor. din nr. 69 alu acesteia-si iau negativ insu-si existența sea pre pamentu; dlu cor. din nr. 86 alu acesteia-si investiția minte din patiană acelaia-laltu: n'a lipsită a aretă lumei, că d. sea nu este dora fără patria, că acum există în Brasovu.

2. Individii acestei frății nu se conduce de unul și acela-si principiu confesionalu și naționalu; dlu cor. nr. 86 vedese, că posiede acăsta; decât nefericită de dlu, că apoi se arata mai fantăstică, că celu d'anteiu, ba și furiosu s. a.

Domnă sea cu fantasmele d-sele cele monstruoase cu peri pe dinti se incumete, a sapă chiaru mormintele și a scote pre bietii reposati dintr'ense, sa-i iată la dare de séma; — pentru ce au simpatizat în acăsta lume cu cei de altu nému și cu cei de alta credință, și pentru ce au intrat în daravare ori legaturi cu densii!

Ore dlu cor. nr. 86 va fi acela dreptu, carele, la provocarea Măntuitorului Christosu, aru potă luă fără muștrare de cugetu piatră, să o arunce în cea gresită? — totusi, nu în reposat!

Iată principiul naționalu și confesionalu s. a. ale dlu cor. nr. 86! — Daru, prin acăsta nu potem înca să-i, să de ce confesiune se tiene dlu. Acăsta trebuie să o scăpa dlu redactoru alu „Albină”; fiind că, că atare nu poate publica articoli, fără de a cunoaște pre scriitorii loru, cine suntu. Noi avemă destulă incredere în caracterul dlu, însăciindu-ne în nr. 86 a. c. alu diuariului său, că: „Dela 1 Novembre n. adeca de lună viitoră, redacțiunea „Albină” se mută în casă biserică greco-română, lângă Dunare.” Bisericilor creștini și scimu, că li se da numiri după cre-

dintă, pre care o marturisescu ele; prin urmare exprimendu cuventul „greco-română” unu atare conceptu, ne infățișează o sectă nouă.

Avendu deci dlu redactoru alu „Albină” placerea, a ne deslăsu, că fiul de sectă nouă este cea „greco-română”, până acum ascunsă sub obrocul, descoperita însă cu ocazia mutării on. redacțiunii „Albină” lângă Dunare; avendu apoi și placerea, a ne spune, de cădă și dd. cor. nr. 69 și nr. 86, său ca numai cestu din urma va fi trecutu și la confesiunea „greco-română”? — departe de a avea noi ceva să cu consciință ori cu confesiunea cuiava, ci numai de curiositate: — ne aru face (dlu redactoru alu „Albină”) prin acăsta o placere după: a) amu cunoaște seclă „greco-română” și b) amu să-i, de cădă individii frății destramate suntu toti a două, a trei etc. ora miruiti, său nu; acăsta sectă nouă după nume nu se poate tienă de cultul tăierii impregiuru, că atâtă mai putină de budismu și a. n. a.

3. Individii acestei frății se deosebesc și în zel. Dlu cor. nr. 69 aru face totu — pentru premie; dlu cor. 86 însărcină pre dlu redactoru alu „Albină” să facă critica asiă numitei cu scirea d-sele „programă scolară popescă magiară”!pare că dlu redactoru alu „Albină” nu are destul de lucru cu diuariul d-sele!

Acum să se apuce și de pedagogia, a se formă, că să poată critisa, cum să cuvinte, o instrucțiune scolară? — căci la din contra și aru perde forte multu din canticitatea onorei d-sele, căstigata până acum cu destulă trudă!

Daru nu avemă ce-i face; cine lăpusu, să se ia după dloru? nu scăi, că — cum dice românum — unde ducu musclele?

Incredere nu au în caracterul d-sele; să-l ajute baremu la lucru, nu voiescu; însă pre d-sea lăpnă sa li le facă totu: amicitia va să dice acăsta?

Ba inca, ce este și mai tristă, nu destulă, că dlu cor. nr. 86 nu are incredere deplină în onoarea dlu redactoru alu „Albină”, nu vedese inca de ce în poterea, ba nece chiaru în zelul d-sele; din cari motive, că să nu remâna daru cu instrucțiunea scolară necritisată pre de o parte, ieră pre de altă nesună, deore ce o critica fără vremea insu-si d-sele nu i aru potă place, la unu rezultat mai imbucuratoriu, concurredia apoi pentru acăsta la investitorii din Brasovu și din vecini, despre cari a audiu d-sea, că „se pregătescă a tienă o conferință împreună, că să arate Esc. Sele Metropolitului defectele acelei programe și preste totu imposibilitatea ei!”

Insa fatalitate! Investitorii din Brasovu și din vecini, de-si în adeveru nu numai să pregătescă a tienă o conferință împreună, că au și tienutu, au tienutu mai multe, atâtă în parte, cătu și împreună: — și inca, că să poată tienă împreună mai multe conferințe pre anu, au capetatu cei din Brasovu dela on. esoriu năstră scolară de aici chiaru în acăsta luna pașialu pentru întempiarea speso-lor de drumu până la Investitorii dela scările din vecini; — pentru care multiamu on. esoriu scolari române de aici din totu animă — daru totu acestea numai și numai spre a-si întocmi prelegerile loru în întielesul instrucțiunii scolare mai năște a Escolentiei Sele Parintelui Arhiepiscopu și Metropolitului, că să-i arate efectele acelei instrucțiuni și preste totu posibilitatea ei de a cultiva și educa tinerimea năstră scolară, că a două instrucțiune de feligru acăsta, de care se bucura poporul nostru în acăsta reculegere și aventare a sea cătră fericea cea adeverata!

Mare pecatu! Nici investitorii nu voiescu să critice domnului cor. nr. 86 instrucțiunea scolară! Dreptate mai este și acăsta? să se vede bietul omu din totu onghiorile esitu fără îsprava! Turbate tempuri! critice cercușări! totu este unu regresu! de speriatu!

Să totu acestea suferintă nu i le-a pututu ca-siună cu atâtă sdruncinare de creeri, cu atâtă bataia de animă, decâtă, ce prescrie nefericită nouă instrucțiune!

La cari urechi surde să mai bala bietul dlu cor. nr. 86 mahnită până în fundul susțelului, plinu de amariciune, sbuciumată până la desperare, totu cu spitelul d-sele celu dreptu în basin scurt și soprano lungită, că să-i critice nefericită de instrucțiune scolară, casiunandă d-lui altăre reie, până la peire, decâtă la cele sciute și cunoscute de d-sea ale vre-unor și dintră banatieni, că cari

adeca se va fi cunoscendu sōrte bine după rasa, și pre cari i marturisesc in credință și pre onoarea d-sele, că au peri pâna și pe dinti!

La aceasta turmulită, în carea mai are speranță de sperări, remane, a-si lăua dura refugiu; cu aceasta turmulită va dă navela prin gra... ile casei archidiecesane a sinodului mai de curendu și ierăsi nu multu după aceea și a congresului, că să ia la rapede critică, ce nu vine la socotela!

II. Instrucțiunea mai nouă scolară a Escolentiei Sele Parintelui Arhiepiscopu și Metropolitului, pre lângă „didactică generale la tratarea cu scările, deslusirea despre scările elementare și capitali”, cuprinde în sine „didactică specială” conform legei dietali din an. tr. pentru cultură și educație poporului din regatul Ungariei, ieră în intielesul statutului organic alu bisericăi năștre, întocmitu prin congresul național român și sanctiunatul de curendu de cătră Majestatea Sea, pentru cultură și educație poporului nostru de aici.

Fia, că poporul nostru se poate incătu-va tempu salariză preste totu mai multi invetitori harnici, — se va dă o instrucțiune mai întinsă, mai potentiată; fia, că congresul național român care se va conchimă de cătră Escolentă Sea Parintele Metropolitului alu nostru în an. viitoru, să poată astăzisesci mijloce mai bine pentru casligarea a mai multor invetitori harnici pentru scără năstră populare, atunci, cerendu trebuintă, va pute reformă instrucțiunea scolară mai nouă.

Instrucțiunea scolară mai nouă, emisă de Escolentă Sea Parintele Metropolitului alu nostru, prezisă în §§ și dispoziții pentru reorganisarea scările elementare și capitali a poporului român de aici de confesiunea gr. or., nu însă pentru reorganisarea bisericăi năștre — prin urmare, nu este ea popescă; ieră de cădă o numescu dlu cor. din nr. 86 asiă, — pentru ca preserie în §§ ei și studiul religiunii, său pentru ca preserie — pre alu celei gr. or.: atunci dlu cor. din nr. 86 este prea yrednicu de văieratu!

Instrucțiunea scolară mai nouă, emisă de Escolentă Sea Parintele Metropolitului alu nostru, în cătu au pututu reusită Présântă Sea prin congresul național român cu statutul organic alu bisericăi năștre în acăsta privindu, cuprinde între §§ și adeca in § 34 următorile:

„In el. III se incepe și invetierea unei limbi obligate afara de cea maternă, și limbă acăsta obligată este, după impregiurarea locale, cea ungurăscă său nemțescă” — prin urmare nu este cea magiară; ieră de cădă o numescu dlu cor. din nr. 86 asiă, — pentru ca unde vine vorba despre „o limbă străină”, în locu de cuvintele „ungurăscă său nemțescă” exprime pentru scurtă numai cuvintul „ungurăscă”: atunci dlu cor. din nr. 86 este forte tempit!

Acăsta instrucțiune a pututu indignă pre vreun român adenca-petrindietorii și de îsprava?

Spuna-ne dlu cor. din nr. 86 în cine? — pentru ce? a pututu ea escită atâtă indignație! — cătu de mare? — ce felu de indignație a pututu produce ea? —

Indignație a produsu în animă creștinilor paganismul dlu cor. din nr. 86, carele prin severitatea sea indrasnesce, a rapă odihna chiaru repositorilor în mormintele loru!!

Indignație a produsu în animă filioru bisericăi năștre selbachia dlu cor. din nr. 86, carele prin lipsa sea de educație indrasnesce, a defaimă insusi pre Escolentă Sea Présântul Parintele Metropolitului alu nostru.

Indignație a produsu în animă românilor obrăscăi dlu cor. din nr. 86, carele prin neghio-bia sea indrasnesce, a poleci pre frati năstră români banatieni.

Indignație a produsu preste totu netactică dlu cor. din nr. 86, carele în modu absurdu prinde a se incaieră cu compatriotii sei, cei de altu nému și de alta credință, pre contul vîței morali, sociali, fizici a poporului nostru, pre care-lu desprețiesce, căruia i sapa grăpa, ba inca chiaru sub pretestu, că prim totu aceslea aru aduce jertfa scărilelor năștre din Brasovu.

Usioru se poate incaieră celu destramatu cu totu lumea; apoi cautându la massă poporului insipă in flacari, o lasă să se consumeze; calca preste cei cadinti in pulbere cu fierul insipă in pieptu, după ce le au slabit celu din mâni; se smulg pre sine-si din strătorare, și iată-lu, că și altii de

*) Unde e vorba de unul său doi individi nu poate fi vorba de frății și de aceea după parerea noastră terminul acesta trebuie înlocuit cu altu ce-va.

selulu seu in castrele straine, deca nu asta cumva la ce soia la picioru pre apa seu pre uscatu! Eata apucaturile si faptele destramatiilor Unu brasio venu. Sinodul protopresbiterale rom. gr. or. al tract. Clusiu lui.

Somesiu-faleu, 18 Oct.

O dorintia seculară nu se implini prin recunoscerea si garantarea autonomiei noastre bisericescii si prin restituirea scaunului metropolitan român greco-oriental.

Astazi pre basea acestei indreplatiri liberi, independenti resuflându-viția noastră bisericescă naționale constituționale, ne și consolidăm în inteleșul Statutului Organic sanctiunat, constituiindu-ne parohie, si protopresbiteratele etc.

Astu modu fiindu constituiti pre la parochii, nici tractul protopresbiteralu alu Clusiu lui nu reまase indiferentu.

In sensul legei organizatorice dara in 15 Septembrie 1869 convocându-se sinodul protopresbiterale in Clusiu au luat parte dupa modalitatea prescrisa clerulu si poporulu.

Inainte de sinodu s'a ascultat St'a Liturgia tienuta in bis: par. rom. gr. or. in locu.

Sinodul s'a deschis in biserica de către Parintele Protop. Vasiliu Rosiescu, cu o cuventare nimerita in carea reprivindu-trecutulu, radica presentul in faptele adeveratu maretie si cavaleresci a Majestatei Sele Imperatu (si rege) Franciscu Iosifu I. precum in nenumeratele fapte si fatigi a neobositului nostru Parinte Archeepiscopu si Metropolit A nd re iu bar. de S i a g u n 'a intru recastigarea autonomiei noastre bis. si a scaunului metropolitan si pre inaltei sanctiunarii Statutului Organic, — carea cu mare entuziasmu fiindu primita din partea sinodului, cu urări sgomotose de „sa traiasca Maj. Sea Imperatulu, sa traiasca Excelența Sea Preiubitulu nostru Metropolit“, s'a decis a se luă acăsta esprimare la protocolu in semnu de adanca multiamita.

Denumindu-se secretari interimali Petru Nemesiu si P. Ioanu Prodanu — cari in urma fura si alesii de atari prin sinodulu presentu — s'a alesu circulariul cons. archid. Nr. 770. 1869, in inteleșul cărui a s'a convocat sinodul protopresbiterale pentru organisarea sea propria pre basea Statutului Organic sanctiunat.

Dupa aceste se procede la verificarea membrilor eclesiastici si s'a verificatu :

Ioanu Prodanu, Ioanu Condoru jun., Ioanu Moldovanu, Ioanu Teodorutiu, Ioanu Stanu, Aritonu Bojancu, Simionu Popoviciu, Ilie Rosică, Nicolau Veresiu, Gavriilu Condoru.

Si dintre mireni: din cerculu de alegere alu Clusiu lui: Petru Nemesiu secr. min. din Somesiu-faleu: Simionu Ciobanu propriet. din Car'a: Mironu Moldovanu notariu com. din Cosioign'a: Ioanu Checichesiu propri. din Barei: Irimie Rusu, din Banabiciu: Gavriilu Catincisu, din Lon'a sasăscea: Ioanu Bireu, din Somesiu-rece: Stefanu Petrisioru, din Marisiu: Irimie Balciu, din Măguri: Ioanu Badila conc. m., din Giurcut'a: Vasiliu Marcu, din Dungău: Demetru Iancu, din Jinciu Caletiele: Simeonu Munteanu, din Valcău: Ioanu Barasiu, din Calat'a-mare: Georgiu Cărligu, din Rogoselu: Gavriilu Purelciu, din G. Osiorheiu: Onisie Veresiu, din Bedeciu: Stefanu Tosi'a, din Manasturu-ung.: Flóre Sirbo, din Manast. rom.: Ioanu Gansca, din Siebesiulu-mare: Vasil. Jurjumanu, din Nadesiu: Teodoru Bobosiu, din Tamasi'a: Ioanu Giurdig, din Simbor: Victoru Piposiu.

Astfelin constituiti in sinodulu protopresbiterale, se pune la ordine alegerea membrilor scaunului prot. cap. II. art. I. § 32. si dupa o mica pauza s'a alesu dintre preoti: Ioanu Teodorutiu, Ilie Lungu, Ioanu Prodanu, Ioanu Moldovanu, Gavriilu Muresianu si Ioanu Condoru jun. cu majoritate de 19 voturi contra 8 — si 4.

De defensore matrimoniale Petru Nemesiu secretariu min. si Ioanu Badila conc. m. de notariu.

Intre alte discussiuni vine ca toti membrii scaunului prot. sa ia parte la sedintie si se primisce o amendă de unu florinu in cas'a protopresbiterale dela fia-care absentante fără cauza bine-cuvantata.

De aci s'a trecutu pre basea cap. II. art. III. la alegerea comitetului protopresbiteral. Prin vo-

tare s'a alesu din clerus: Ioanu Prodanu, Ilie Lungu, Vasiliu Lapustenu, Gavriilu Condoru, si din tre mireni: Petru Nemesiu, Ioanu Checichesiu, Ioanu Bireu, Constantiu Nast'a, Mironu Moldovanu, Mihaiu Ianchiu, Onisie Veresiu si Flore Sirbo.

Dupa aceste au urmatu alegerea epitropilor protopresbiterali (art. IV) unde pre lângă presedintele ordinariu s'a alesu cu preferinta omeni cu locuinta in Clusiu, omeni priecuti si manipulanti destoinici dñi: Victoru Piposiu, Nicolau Ciurcu neguia, si Georgiu Vestemeau proprietariu, (suplenti Par. Ioanu Condoru sen. si Stefanu Petrișor). Alegeriloru preste totu le-a premersu prelegera articulilor, ca ce datorintie au deosebitu si care sectiune administratore.

Si dupa ce in contr'a impartirei cercurilor electorali nu s'a arestatu nemultamire, sinodulu inca aproba impartirea facuta de mai susu.

In urma presediutele descriere intr'o cuventare starea cea nemultamitoria a celor mai multe scoli si inflorirea unor, si dintre acestea cea din Lon'a sasăscea, carea prin staruția curatorelui I. Ioanu Bireu si cu inventamentul, dara cu edificiul din materialu solidu, ocupa loculu primu.

Prin o desfășurare mai departe le recomenda toturor deosebita ingrijire pentru scoli si in urma se adresă comitetului, ca in caușa scolare sa pasieșca cătu de energiosu, care in parte statordu si afacerile sele pentru scoli, insarcină pre comitetul parochiale ca ele sa se ingrijescă despre toate mijlocele spre susținerea scolelor si invetiatorilor, amesuratul legei previgente ingrijindu-se de a-si face fia-care scola fondulu seu.

In caușa acăsta scolare s'a alesu si o comisiune de trei membri in persoña P. Prot. Vasiliu Rosiescu, Petru Nemesiu secretariu min. si P. Ioanu Prodanu ca sa-si castige date sigure despre toate scolile confes. gr. or. tractuali, ca la adunarea venitória obiectulu acestu scolaru sa se pertracă mai cu deameruntulu. Acceptam cu incordare sa vedem ce va lucra acăsta comissiune!

Cu aceste s'a finit sinodulu protopopescu.

Otlac'a, 5/11, 1869.

Comunitatea Otlac'a este asediata mai la granita teritoriului locuit de români, un'a comună locuita de români, economi buni si omeni săraci.

Deci in acăsta comună bravul nostru jude comunei Ioanu Alb'u tienendu, dupa obiceiul creștinilor nostri, un'a santire de casa, invită un'a parte mare din intelectua si poporulu locale si pre mai multi din comunitătile vecine. Dupa săntirea casei, se arangia unu prăndiu stralucit ce poate se faca onore si unei mese domnesci. Se radicări mai multe toaste pentru prosperarea sermanei noastre națiuni, pentru infrățirea popoarelor, pentru dreptatea etc. etc.; in fine subscrisulu, sciindu ca comunei Otlac'a, cu atâti locuitori români, i lipsesc unu ce, ce in aceste tempuri grele si pline de ispita nici unei comunități rom. n'ară trebui se-i lipsescă, adeca un'a asociatiune de lectura pentru dezvoltarea culturei si a intelectiei, facut cunoscuta on. fratilor mei dorintă mea modestă, ca aru fi bine, deca in Otlac'a s'ară potă intemeliată un'a atare asociatiune. Si se vedi, ca bucuria mea nu si-află margini, cându bravul nostru jude tractuale dlu Davidu Nicora, entuziasmătu de asemenea idea, desvoltă mai departe si cu cuvinte de românu dorulu de a se realiză acăsta idea unică manutitoria, si incheia cu acela, ca cuvintele lui se intrupă, D-sea se obliga a responde in totu anulu căte 20 fl. v. a. in favorea asociatiunei; dupa den-sulu urmă numai decătu iubitulu nostru notariu communal Petru Suciu cu 40 fl. anuali; apoi bravul jude com. cu unu ofertu de 100 fl. v. a. si amicul poporului dlu adv. Simeone P. Desseanu cu 25 fl. anuali, dlu notariu Avramu Vostinaru cu 15 fl. an., preotulu din Chitahazu Georg. Chirilescu 5 fl. an., dlu preotu locale Stefanu Popoviciu 20 fl. 50 cr. an., dlu preotu locale Ioane Giulani 10 fl. an., dlu preotu locale Demetru Popoviciu 5 fl. an., dlu invet. din locu Georgiu Turicu 5 fl. an., dlu jur. com. St. Szabados 5 fl. dlu comis. de securitate Lud. Damianu 6 fl. an., — sub-scrișulu 10 fl. an., dlu colectoru comunale Nicolae Popoviciu 5 fl. an.; Georgiu Suciu

2 fl. an., Mihaiu Purdiu 4 fl. dlu neguța locală Carolu Engeliu 16 fl. an., si Moise Tăpăosiu colect. com. 2 fl. anuali. Suma întrăga — 300 fl. 50. cr. v. a. din care 117 fl. s'a si depusu numai decătu, si restul va urmă la ea d'antâra lipsa. Afara de acești membri a insinuatu onorabilulu nostru protopresbiteru dlu Petru Chirilescu, ofertulu anualu inca nu-lu poturam scădeore-ce d-sea nu fuse intre noi; scău in se din fuste si-guru, că la audiulu realizării acestei asociatuni si-a esprimitu bucuria, si ca si va dă totu concursulu seu spre a ne căstigă cătu de multi membri.

Dupa acăstă s'a declarat toti acești membri de fundatori, si s'a obligat in serisu, ca ofertele memorate le voru da pre totu anulu in continuu.

Apoi s'a alesu de presedinte ad hoc dlu jude cercuale Davidu Nicora, de v. presedinte si casieru dlu notariu Petro Suciu, si de notariu subscrisulu, care fu-i incredintatul cu imbucurătoria missiune de a ve impartești acestu evenimentu epocalu in vița comunei Otlac'a.

In fine pentru elucrarea statutelor se alese un'a comisiune constată din domnii: Petru Suciu ca presedinte, apoi Simione P. Desseanu, Stefanu Szabados, Iosifu Codreanu, Stefanu Popoviciu, Avramu Vostinaru, Carolu Engel, Ioane Giulani Ioane Alb'u. Aceasta comisiune are detorintă de a elabora statutele asociatiunei pâna la finea l. curinte st. n. pre cându toti membri voru si convocati pentru esaminarea lor; si fiindu primile, vi le voiu tramite.

Mi incheiu cuvintele cu acea umilita rogar, ca fratii nostri din comunitătile vecine, se grabescă a imbratisă acestu scopu plamadit din schintei divine, ca numai asié vomu potă pretinde stim'a altor'a, cându ne vomu uni in cugete si simtiri *)

Iosefu Codreanu
Romania.
Despre casatoria Domnitorului.

Cetim in „Le Public“ dela 1 Novembre: Casatoria pre care o va contracta Domnul Romaniei si pre care a otarit' cu o intela de care nu se voru mira aceia ce-si aducu aminte decisiunea ou care a traversat Austria, la 1866, spre a ceda dorintici românilor, nu potă lipsi de a impressiune intr'unu modu favorabilu populatiunile principalelor.

Intemeierea unei dinastii nationale in România va avea dreptu intâia consecutia de a pune unu capetu la surdele competiri ale familiei celor mari cari credu ca au drepturi la corona, si ale căror'a tientiri ambitiose suntu una isvoru de turburari atât de vatamatorie pentru interesele românilor cătu si puterilor garante.

Dându principelui Carolu o familia care va deveni cu totulu româna acăsta casatoria va asigura guvernului seu o stabilitate de care români vor profită mai multu decătu toli. Princepsle Carolu aru fi pututo negresit luă o principesa de unu rangu mai ilustru, spre exemplu o principesa din Russi'a seu din Danemarc'a. A preferit a si alege soci'a intr'o familia ale cărui legaturi avendo mai putina stralucire ofera asemenea si mai putine pericule.

O alianta rusa aru fi statu pote mai multu amorulu propriu alu românilor, dara aru si intaritul temerile pre care aru si de interesulu principatelor de a nu le intretienă. O alianta dănesa aru si avutu aclea-si inconveniente fiindu ca Cesarevici este ginerel regelui Christianu. Alegera principelui Carolu a fostu dura forte judicioasa, cadiendu asupra unei familii care, de-si are o mare anticitate si relatiuni anguste de inrudire, nare cu toate aceste niști legaturi, nici angajamente politice care se potă aduce vre-o umbra dici ună din poterile garante.

Din acestu punctu de vedere precum si din acel'a alu românilor, care voru aflat in acăsta casatoria nouă garantie de durată pentru guvernul ce si-au alesu, felicitam pre principale Carolu pentru ca a inteleșu ca cea mai stralucita casatoria nu e lotu-deun'a cea mai inteléptă, ci ca suveranii, mai multu si decătu particularii, suntu supusi a face experientia despre acăstă.

